

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet sayın Bakanı Abdülhamit GÜL** tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nuran İMİR
Şırnak Milletvekili

5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesi gereğince Şırnak Valiliği tarafından 4 Eylül 2015 günü saat 20.00'dan itibaren Cizre ilçesinde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş ve bu yasak 12 Eylül 2015 tarihine kadar sürmüştür. Ardından 14 Aralık'ta tekrar aynı sebeplerden dolayı sokağa çıkma yasağı uygulanmış ve 3 Mart 2016'ya kadar 79 günlük sokağa çıkma yasağı süresince 177 kişi bodrumlarda olmak üzere 288 insan yaşamını yitirmiştir. Yaşamını yitirenlerden 1'i bebek olmak üzere 41'i çocuk 22'si kadındır. Sokağa çıkma yasağı eş zamanlı olarak Şırnak'ın Silopi ilçesinde de ilan edilmiş, Silopi ilçesinde yasak süresince 68 kişi yaşamını yitirmiştir. Sokağa çıkma yasakları sırasında yaşam hakkı ve ağır insan hakları ihlalleri sayısızca yaşanmış, en temel insan hakkı olan yaşam hakkı defalarca ihlal edilmiştir. Çatışmalar sırasında yüzlerce sivil yaşamını yitirmiştir. Yasak sürecinin üzerinden geçen üç yıla rağmen yargı mekanizması, yaşamını yitirenlere ilişkin hukuki süreçlerde ve açılan soruşturmalarda hiçbir ilerleme sağlanmamış tam aksine açılan davaların büyük bir çoğunluğu takipsizlikle sonuçlanmıştır.

Takipsizlikle sonuçlanan 86 dosyanın bir yıldan fazladır Anayasa Mahkemesine taşındığı fakat henüz bir sonuç alınmadığı için. AİHM 12 Şubat 2016 ve 18 Aralık 2017 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne taşıdığı iki başvurunun halen Anayasa Mahkemesi önünde olduğunu ve Anayasa Mahkemesi'nin aradan geçen sürede hala karar vermediği için iç hukuk yollarının tüketilmemiş olduğunu söyleyerek başvuruyu kabul edilemez bulmuştur.

Mahkeme, bu tespitle birlikte, Sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerin Taraf Devletler tarafından uygulamasını denetlemede nihai yetkiye haiz olduğuna da işaret etmiş ve söz konusu kararın 131. paragrafında aşağıda bire bir çevirisi yer alan hatırlatmayı yapmıştır:

“Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru yolunun etkinliği konusunda şüphe uyandıracak herhangi bir gelişme olması durumunda – örneğin, başvurularının Anayasa Mahkemesi tarafından incelenmesinin gereğinden uzun sürmesi veya Anayasa Mahkemesi'nin şikayetleri Sözleşme'nin 2. maddesinin gereklerini yerine getirecek şekilde incelemede başarısız olması

20833

halinde – başvuruçuların Mahkeme nezdinde yeni bir başvuru yapmalarını engellemeyeceğini belirtmiştir”

Halen cenazesini dahi alamayan çoğu aile ortadayken dört yıldır tek bir şüpheli dahi yargılanmamıştır. Cenazesi henüz bulunamayanların aileler başvurmadıkları merci kalmamış fakat bir sonuç alamamışlardır. Feride Yıldız, Sakine Durmuş, Mardin Çelebi, Hacer Aslan, Osman Gökhan, Hüseyin Derviş, Servet Aslan, İdris Susin, Ali Aslan, Cemal Pürlek, Emrah Aşkan, Osman Esmeray, Mustafa Keçanlı ve Emrah Aşkın isimli 14 kişinin cenazeleri ailelerinin vermiş olduğu DNA örneklerine rağmen henüz bulunamadı.

Bu bağlamda;

1-İç hukukta, başvurularda ve ek beyanlarda atıf yapılan ve AİHM’nin de Tunç kararında hatırlattığı ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesi’nin AİHM kararının üzerinden 1 yıldan fazla bir zaman geçmiş olmasına rağmen ne gibi bir inceleme yapılmaktadır ve incelemeler hangi aşamadadır?

2-Bir yıldan fazla bir zaman geçmiş olmasına rağmen AYM dosyaları neden bir karara bağlanamıştır?

3-Sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı bölgelerde güvenlik güçlerinin operasyonları sırasında meydana gelen ölümlerin ve haklarında açılan soruşturma dosyalarının sayısı kaçtır?

4-Sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı her il ve ilçede açılan toplam soruşturma dosya sayısı kaçtır ve hangi aşamadadır?

5-Sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı bölgelerde güvenlik güçlerinin operasyonları sırasında meydana gelen ölümler ve diğer suç isnatları ile ilgili şüpheli ya da tanık sıfatı ile ifadesine başvuru yapılan güvenlik mensubu olmuş mudur? Olmuşsa kaç kişi ve hangi suç isnatları için başvuru yapılmıştır?

6-Yürütülen operasyon planları ölüm dosyalarının esaslarını incelemek üzere Anayasa Mahkemesi ile paylaşılmış mıdır? Paylaşılmaıssa nedeni nedir?

7-Sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı bölgelerde güvenlik güçlerinin operasyonları sırasında meydana gelen ölümler için açılan idari davaların sayısı ve güncel akıbetleri nelerdir?

8-Cenazesi bulunamayan 14 kişi hakkında bir araştırma yapılmış mıdır? Ailelerine cenazelerinin akıbetleri hakkında bir bilgilendirme yapılmış mıdır?

9-Cizre Savcılık ve emniyet görevlilerinin delilleri kararttığı ve olaylara dair görüntüleri yok ettiğinden haberdar mısınız? Yok etmedilerse deliller ve görüntüler neden mahkemeye verilmemektedir?